

ਪੰਜਾਬੀ
PUNJABI
(ਪ੍ਰੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ)
ਜਨਵਰੀ-2025

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 80

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

- ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 5 ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11 ਹਨ।
 - ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੁਮਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੋ।
 - ਆਪਣੀ ਉਤਰ- ਪ੍ਰਸਤਿਤਕਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਨਾ ਛੱਡੋ।
 - ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰ. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਨੰ. ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਲਿਖੋ।
 - ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਭਾਗ - (ਓ) ਵਿਆਕਰਣ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਲਿਖੋ :

ਸੋਚ ਬੋਲਣ ਦੇ ਪ੍ਰਣ ਨੇ ਹੀ ਗਾਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਲ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪਾਪਾ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੁਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਕੇ ਉਹ ਮਾਸ ਖਾ ਬੈਠੇ ਤੇ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਲੱਗ ਗਏ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਚੋਰੀ ਵੀ ਕਰ ਬੈਠੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਪਏ ਸਨ। ਉਹ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ ਜੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੁੱਛ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਉਤਰ ਦਿਆਂਗਾ? ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਮੈਂ ਹੋਰ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

(I) ਕੁਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਫੌਸ ਕੇ ਗਾਧੀ ਜੀ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ?	(2)
(II) ਗਾਧੀ ਜੀ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ?	(2)
(III) ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਗਾਧੀ ਜੀ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ?	(1)
2. (I) 'ਕਾਰ' ਪਿਛੇਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ।	(1)
(II) 'ਨਿਰ' ਅਗੇਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ।	(1)

- (III) ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ | (ਅਰਥ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾਂਹ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਓ) (1)
- (IV) ਰਾਮ, ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਸ਼ੌਕਾ ਭਰਾ ਹੈ | (ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਬਣਾਓ) (1)
- (V) ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੱਸੋ | (ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਵਾਕ ਬਣਾਓ) (1)
- (VI) ਮਰੀਜ਼ ਨੇ ਦਵਾਈ ਪੀਤੀ | (ਲਕੀਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕਾਰਕ ਲਿਖੋ) (1)

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣ ਕੇ ਲਿਖੋ :

(1×4 = 4)

(I) ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :

(ੳ) ਕਹਿਤਾ

(ਅ) ਕਿਹਤਾ

(ੲ) ਕੇਹਤਾ

(ਸ) ਕੇਤਹਾ

(II) ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਚੁਣੋ :

(ੳ) ਉਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਰੋਜਾਨਾ |

(ਅ) ਉਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਰੋਜਾਨਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ |

(ੲ) ਉਹ ਰੋਜਾਨਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ |

(ਸ) ਰੋਜਾਨਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ |

(III) "ਸੱਦੀ ਨਾ ਬੁਲਾਈ " | ਅਖਾਣ ਪੂਰੀ ਕਰੋ :

(ੳ) ਮੈਂ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਤਾਈ

(ਅ) ਮੈਂ ਲਾਤੇ ਦੀ ਤਾਈ

(ੲ) ਮੈਂ ਲਾਤੇ ਦੀ ਝਾਈ

(ਸ) ਮੈਂ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਭਰਜਾਈ

(IV) ਰੇਸ਼ਮਾ ਦੁੱਧ ਪੀ ਰਹੀ ਹੈ | ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਰੇਸ਼ਮਾ' ਸ਼ਬਦ ਹੈ :

(ੳ) ਆਮ ਨਾਂਵ

(ਅ) ਪੁਰਖਵਾਚਕ ਪਤਨਾਂਵ

(ੲ) ਖਾਸ ਨਾਂਵ

(ਸ) ਵਸਤਵਾਚਕ ਨਾਂਵ

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਕੇ ਲਿਖੋ :

(3)

ਹਰੀਸ਼ ਨੇ ਮਨਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਤੂੰ ਕੌਲੂ ਸਕੂਲ ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ?

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਅਰਥ ਸਹਿਤ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ :

(2)

(I) ਹੱਥ ਮਲਣੇ

(II) ਘੋੜੇ ਵੇਚ ਕੇ ਸੋਣਾ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਖੇ ਤੇ ਅਨਾਜਕ 2000 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ : (5)
- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
 - ਵਿਸ਼ਿਆਨ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ
 - ਜਾਂਦੀ ਭਿੰਨ ਸਿੱਖ
 - ਸਿੱਖਵਿਲ ਦੇ ਸਾਰ ਤੇ ਹਾਲੀਆ
 - ਮਹਿੰਗਾਈ

7. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਸਿਕਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ । (5)
- ਜਾਂ

ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿੰਟਰੀ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਾਲਜ ਖੋਲਣ ਲਈ ਇਕ ਸੰਗ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ।

ਭਾਗ (ਅ) ਪਾਠ ਪ੍ਰਸਤੁਤਾ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣ ਕੇ ਲਿਖੋ : (1×6 = 6)

- ਸੁਆਣੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ?
 (ਉ) ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ (ਅ) ਬਾਹਰ ਘੁੰਮਣ ਦਾ
 (ਬ) ਪੀਚਿਆਂ ਤੇ ਬਰਫਾਂ ਦਾ (ਸ) ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣ ਦਾ
- ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
 (ਉ) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾ (ਅ) ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੀਰ
 (ੲ) ਪਦਮ ਹਰਚੰਦ ਪੁਰੀ (ਸ) ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ
- ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਣ ਧਰਤੀ ਸੰਗ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ?
 (ਉ) ਰੂਪ (ਅ) ਜਾਨਵਰ
 (ੲ) ਜੀਵ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
- ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਕਾਵਲਾ ਕਿਸ ਵਾਦੀ ਵਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ?
 (ਉ) ਹਿਮਲਾ ਵਾਦੀ ਵਲ (ਅ) ਸੋਲਾਗ ਵਾਦੀ ਵਲ
 (ੲ) ਮਨਾਲੀ ਵਾਦੀ ਵਲ (ਸ) ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਲ

- (V) ਮਿਸ਼ੀ-ਪਾਪਾ ਮੀਨਾਕਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਸਨ ?
 (ੳ) ਈਅਰ ਵੇਨ ਸੁਟਨ ਤੋਂ (ਅ) ਟੀ. ਵੀ. ਦੇਖਣ ਤੋਂ
 (ੲ) ਕੈਰਮ ਬੋਰਡ ਖੇਡਣ ਤੋਂ (ਸ) ਕ੍ਰਿਕੇਟ ਖੇਡਣ ਤੋਂ
- (VI) ਰਾਮ ਭਜਨੀ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਾਲਾ ਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਣ ਆਖਦਾ ਹੈ ?
 (ੳ) ਸਾਮ ਦਾਸ (ਅ) ਸਾਧੂ
 (ੲ) ਪ੍ਰੇਮੋ (ਸ) ਜੁਆਰੀਏ

9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇਕ ਵਾਕ ਵਿਚ ਲਿਖੋ :

(1×7 = 7)

- (I) ਬਿਨਾਂ ਡਰ-ਭੈਅ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਕੌਣ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ?
 ('ਮਾਂ ਜੋ ਏਧਰ ਵੀ ਤੇ ਓਧਰ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਰ ਲਿਖੋ |)
- (II) ਲਾਡੇ ਅਖਵਾਉਣਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ?
- (III) ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ?
- (IV) ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਭੰਡਾਰੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤੇ ?
- (V) ਰੋਹਿਤ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਮਜ਼ਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ?
- (VI) ਰਜਨੀ ਨੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ?
- (VII) ਗਿਰਝ ਕਿੱਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਖਾ ਗਈ ?

10 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ 15 ਤੋਂ 20 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ : (2×8 = 16)

- (I) ਦਸਵੰਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (II) ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਤੇ ਮਨਮੁਖਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
- (III) ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਬੋਨਾਪਾਰਟ ਆਪਣੀ ਨੀਂਦ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ?
- (IV) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ?
- (V) ਵੰਦਨਾ ਪੌਧਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਈ ?
- (VI) ਸੱਪ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ?
- (VII) ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (VIII) ਮੈਲਬੋਰਨ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ?
- (IX) ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦਾ ਕੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ?
- (X) ਲੋਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਕੀ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਹਨ ?

11 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ 35 ਤੋਂ 40 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ : (3×7 = 21)

(I) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

ਬੇਗਾਨੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ,
ਹਿੰਦੀ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਝੁਕ ਝੁਕ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ,
ਮਾਂ ਰੁਲਦੀ, ਪੁੱਤ ਕਰਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ
ਜ਼ੋਰਾ ਜ਼ੋਰਾ ਕਹਿ ਉਠੇ, ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ।

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਉਪਰ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ
ਹੋ ? ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਉ ।

(II) ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਆਸਟ੍ਰੇਲਿਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ?

(III) ਰੋਹਿਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਕਿਸ ਨੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ?

ਜਾਂ

ਈਅਰ ਫੋਨ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸੀ ? ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ ।

(IV) ਤੇਤਾ-ਮੈਨਾ ਕਿੱਥੇ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ ਇਕਾਗੀਕਾਰ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਬੁੱਢੀ, ਰਾਜੇ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ? ਉਸਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੋ ।

(V) "ਮੈਂ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ | ਓਇ, ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ" ਇਹ ਕੌਣ ਤੇ ਕਿਉਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ?
ਉਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

' ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ ' ਇਕਾਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ।

(VI) ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ ?

ਜਾਂ

ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ ?

(VII) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਡਾ: ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੱਸਿਆ ?

ਜਾਂ

ਡਾ: ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਹੋਏ ?